

Voorzitter van het Europees Parlement Roberta Metsola
Europese Raad
29 juni 2023

De gebeurtenissen in Rusland hebben vragen doen rijzen over de interne dynamiek en de kwetsbaarheid van de systemen van het land, en het is nog onduidelijk wat de gevolgen voor de invasie in Oekraïne en de veiligheid in Europa zullen zijn.

Solidariteit met Oekraïne moet onze topprioriteit blijven. Dat is niet alleen van existentieel belang voor Oekraïne, maar ook voor Europa. We mogen niet wankelen, ook niet als Oekraïne het de komende maanden harder te verduren krijgt.

Daarom is het een goede zaak dat er een elfde pakket van sancties komt en dat Oekraïne 50 miljard EUR extra steun krijgt voor het herstel en de wederopbouw van het land, zoals vorige week is aangekondigd.

We moeten onze inspanningen opvoeren, en dat betekent dat we onze beloften over de start van de onderhandelingen over toetreding tot de EU moeten waarmaken. De vastberadenheid en aanzienlijke inspanningen van Oekraïne om hervormingen door te voeren, onder meer om te voldoen aan de voorwaarden voor de status van kandidaat-lidstaat, zijn indrukwekkend.

We moeten klaarstaan om de onderhandelingen over lidmaatschap een volgende fase te laten ingaan zodra Oekraïne in voldoende mate aan de hervormingscriteria heeft voldaan – en ik hoop dat dit zo snel mogelijk het geval zal zijn.

Ons nieuwe veiligheids- en defensiebeleid moet in de eerste plaats gericht zijn op een sterkere industriële basis op het gebied van defensie, meer innovatie, minder afhankelijkheid, grotere autonomie en het opbouwen van vertrouwen. Het politieke akkoord over gezamenlijke aanbestedingen op defensiegebied dat we deze week hebben bereikt, zal de lidstaten helpen nieuw materieel aan te kopen om aan hun defensiebehoeften te voldoen en hun interoperabiliteit te verbeteren. Ook de Oekraïense bevolking zal hier baat bij hebben, omdat onze leveringen van wapens en munitie essentieel zijn voor het land.

Daarnaast is ook de vooruitgang die wij hebben geboekt bij de onderhandelingen over de verordening ter ondersteuning van de productie van munitie bemoedigend, en na de vaststelling van het standpunt van het Parlement vorige maand blijf ik erin geloven dat we de komende weken tot een politiek akkoord zullen komen.

Samen zorgen we voor afstemming tussen vraag en aanbod. We voegen de daad bij het woord. We maken onze beloften waar.

Hetzelfde moet nu gebeuren voor de ontwikkeling van een nieuwe veiligheids- en defensiearchitectuur, door ervoor te zorgen dat de EU en de NAVO elkaar kunnen aanvullen zonder overlappings te creëren of de indruk te wekken dat zij concurrenten zijn.

Ook op het gebied van migratie moeten we resultaten boeken. En wel dringend. Vorige week verloren alweer 300 mensen het leven op de begraafplaats van de Middellandse Zee. Van velen onder hen zullen we nooit de naam kennen. Dat zijn alweer 300 dromen die in rook zijn opgegaan. Alweer 300 families die gebroken achterblijven.

Toch hebben wij ook belangrijke vooruitgang geboekt. Het Europees Parlement stelt zich constructief op om tegen het einde van deze zittingsperiode tot een oplossing te komen die gericht is op eerbiediging van de grenzen, een rechtvaardige behandeling van mensen die bescherming nodig hebben, een strenge houding ten aanzien van degenen die niet in aanmerking komen, en vernietiging van het bedrijfsmodel van mensensmokkelaars die het op de kwetsbaren onder ons gemunt hebben. De regels moeten worden bepaald door onze wetgeving en ons rechtskader, en niet door netwerken voor mensenhandel. Hoe langer we wachten, hoe sterker deze netwerken zullen worden en hoe meer levens verloren zullen gaan. Frontex vervult een belangrijke en cruciale rol in dit verband.

We moeten ook oog hebben voor de externe dimensie van dit probleem. Onze rol stelt ons in staat meer in te zetten op investeringen en samenwerking in landen in Afrika. We mogen echter niet in de gebruikelijke val trappen om alleen met Afrika te praten als het over migratie gaat. We moeten een strategische band smeden via investeringen en gezamenlijke projecten, in een geest van partnerschap. We moeten met en niet tegen landen in Afrika praten, en we moeten beseffen dat zij gewoon op zoek zullen gaan naar andere partners als wij ons terugtrekken.

De manier waarop wij omgaan met de rest van de wereld is toe aan een evaluatie. We moeten een nieuw evenwicht zoeken in onze politieke en economische betrekkingen met belangrijke partners in de wereld. Met de democratische landen in Latijns-Amerika moeten we praten over kritieke grondstoffen en handelsovereenkomsten die cruciaal zijn voor het bevorderen van onze digitale en groene transitie.

Ook met landen als India moeten we de banden aanhalen.

De Europese Unie is de op twee na grootste handelspartner en de op één na grootste exportbestemming van India. We hebben veel gemeenschappelijke prioriteiten, zoals de strijd tegen klimaatverandering, technologie en veiligheid. Zoveel mogelijkheden blijven onbenut.

Europa is tot nu toe de meest invloedrijke speler op het wereldtoneel geweest om de internationale agenda op het gebied van decarbonisatie, energiediversificatie en de strijd tegen klimaatverandering vooruit te helpen. Dat is belangrijk. Maar we moeten beter worden in het opvangen van de economische en sociale gevolgen van al die beslissingen. We moeten beter uitleggen hoe we dit aanpakken en waarom het belangrijk is.

Mensen moeten vertrouwen hebben in dit proces, en het moet betaalbaar blijven. We moeten meer en beter luisteren naar onze burgers, onze bedrijven, onze jongeren. We moeten vooruitdenken om ervoor te zorgen dat mensen niet afhaken.

De inflatie blijft hardnekkig. Huishoudens zien hun reële loon steeds verder dalen. De Europese Centrale Bank probeert hier iets aan te doen door de rentevoet te verhogen. Maar ook dat heeft sociale gevolgen die we niet mogen negeren.

Als het ons menens is wat onze prioriteiten en geloofwaardigheid betreft, moeten we ervoor zorgen dat de EU-begroting is afgestemd op wat nodig is.

Het is tijd om nieuwe eigen middelen in te voeren. Parallel met de terugbetaling van de NextGenerationEU-schuld moeten er nieuwe bronnen van inkomsten beschikbaar worden gemaakt. Dat mag niet ten koste gaan van langlopende beleidsmaatregelen en programma's van de Unie.

Dit houdt ook in dat de langetermijnbegroting van de EU beter moet worden afgestemd op de realiteit van vandaag. Het is zonneklaar dat de wereld sinds de vaststelling van het huidige meerjarig financieel kader in 2020 is veranderd en dat ook wij moeten veranderen. Al jaren dringen wij aan op een herziening van het MFK, en het Parlement staat klaar om zijn rol te vervullen. Dit is overigens ook van cruciaal belang voor infrastructuurprojecten die een rol kunnen spelen op het gebied van defensie en veiligheid, zoals spoorlijnen die tegelijk dienstdoen als kritieke verbindingen voor militaire mobiliteit. Voor een aantal van deze besluiten is eenparigheid van stemmen vereist en we zullen dus allemaal ons steentje moeten bijdragen.

Dit gaat over het toekomstbestendig maken van onze economieën. Over manieren om dit project van ons sterker achter te laten dan we het hebben aangetroffen.

De komende maanden moeten in het teken staan van resultaten. Het bleek al moeilijk om het eens te worden over een verkiezingsperiode. Die valt traditioneel in een periode die is afgestemd op de realiteit van het jaar 1979, toen de Unie slechts negen lidstaten telde. We moeten samen opnieuw nadenken over de procedure voor het vaststellen van een datum. Ook de samenstelling van het Parlement ligt momenteel op tafel: u hebt ons voorstel over de kieswet ontvangen, maar het blijkt lastig om in de Raad tot een standpunt te komen. Als er één ding is dat we weten over ons project, dan is het dat stilstand gelijkstaat aan stagnatie.

We hebben een voorstel uitgewerkt om een conventie bijeen te roepen om voort te bouwen op de uitgebreide werkzaamheden van de Conferentie over de toekomst van Europa. Moldavië, Oekraïne en landen in de Westelijke Balkan voeren hervormingen door om klaar te zijn voor toetreding. Ook wij moeten ons voorbereiden op uitbreiding.

Het is tijd dat we collectief anders gaan denken. Velen hebben al een positie ingenomen in deze geopolitieke verschuiving. Wij moeten klaarstaan om hetzelfde te doen.

Dank u wel.